

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Основ за доношење

На основу одредбе члана 15. став 1. тачка 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/2004) Агенција за енергетику Републике Србије (Агенција) је овлашћена да доноси, поред осталог, тарифни систем за обрачун електричне енергије за тарифне купце. Према члану 70. став 1. наведеног закона, Агенција доноси тарифне системе уз сагласност Владе Републике Србије.

Разлози за доношење

Законом о енергетици је прописано да се у области електропривреде донесу тарифни системи за обрачун електричне енергије за тарифне купце, као и тарифни системи за приступ и коришћење система за пренос, односно дистрибуцију електричне енергије.

У извршавању обавеза утврђених Законом о енергетици, Агенција је, уз сагласност Владе („Службени гласник РС“, број 116 од 29. децембра 2006. године), донела Тарифни систем за обрачун електричне енергије за тарифне купце и објавила га у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 1/2007 од 5. јануара 2007. године.

Важећом одредбом члана 44. Тарифног система, одређено је да даном почетка примене овог тарифног система престаје да важи Одлука о тарифном систему за продају електричне енергије („Службени гласник РС“ бр. 24/01, 58/01, 61/01, 18/02, 37/02, 65/03, 73/04, 98/04 и 56/05). Одредбом члана 45. Тарифног система, била је предвиђена примена новог тарифног система од 1. априла 2007. године.

Разлози да се приступи изменама и допунама наведеног тарифног система су резултат уочене недовољне прецизности појединих одредаба у периоду од дана његовог ступања на снагу, али и појединих иницијатива заинтересованих енергетских субјеката за које је оцењено да су прихватљиве и целисходне.

Измена појединих одредби има за циљ да се на што прецизнији и јаснији начин изрази смисао предложених решења и обезбеди правилна примена одредби које су од значаја за тачност обрачуна електричне енергије, превасходно у вези са обрачуном по основу накнаде за мерно место, као новог тарифног елемента који пре овог тарифног система није исказиван посебно. Уведено је и прелазно решење за обрачун снаге купцима из категорије домаћинство са малом месечном потрошњом активне енергије, како би се омогућило да се благовремено обезбеде услови да се обрачун снаге примери њиховим потребама.

Образложење појединих решења

Члан 1. Одлуке (члан 4. Тарифног система) – овом одредбом је допуњено да се тарифним купцем сматрају и енергетски субјекти за пренос, односно дистрибуцију електричне енергије у случају када им се енергија испоручује за сопствену потрошњу

енергетских објеката - трансформаторских станица и разводних постројења. Ова допуна има за циљ да се електрична енергија за ове специфичне потребе обрачунава на посебан начин.

Члан 2. одлуке (члан 14. Тарифног система) – увођење тарифног елемента „мерно место“ у Тарифном систему, представља новину у односу на ранији приступ у одређивању тарифних елемената и представља елемент на основу којег се израчунава цена услуге продаје електричне енергије тарифним купцима из које се надокнађују директни трошкови продаје електричне енергије (закључење уговора о продаји, обрачун и наплата подате електричне енергије и други слични трошкови). Дефинисање мерног места као критеријума за утврђивање овог тарифног елемента, а не неког другог (број рачуна, број објеката, број обрачунских места и сл.), извршено је ради стављања свих купаца у равноправан положај, с обзиром да сваки мерни податак који добије енергетски субјект који обавља делатност трговине електричном енергијом, захтева посебан обрачун, у складу са Тарифним системом, независно од тога да ли се купцу издаје један или више рачуна, односно независно од тога да ли постоји једно или више обрачунских мерних места.

Постојећа одредба Тарифног система не уређује ситуацију везану за купце којима се продата електрична енергија не мери, односно купаце из категорије Јавно осветљење, код којих је једино и могуће да се продата активна енергија не мери. Наиме, према постојећем стању, у једном броју привредних друштава за дистрибуцију електричне енергије, мери се продата електрична енергија и купцима из категорије Јавно осветљење, док поједина друштва која не мере продату електричну енергију овој категорији, врше обрачун према времену преузимања, односно обрачун продате електричне енергије израчунавају као производ снаге светлећих тела и времена у којем су активирани. Како би се сви купци из категорије Јавно осветљење, ставили у равноправан положај, предложено је решење по којем би се за купце који немају мерни уређај за регистровање преузете активне енергије, мерним местом сматрао сваки извод – прикључак на дистрибутивну мрежу, а за купце из групе Светлеће рекламе, у оквиру Категорије Јавно осветљење, број рекламних паноа.

Члан 3. Одлуке (члан 35. став 3. Тарифног система) – одредба се усклађује са изменом у члану 14. Тарифног система, у погледу дефинисања тарифног елемента „мерно место“.

Члан 4. Одлуке (члан 36. став 5. Тарифног система) – постојећом одредбом је утврђено који обрачунски период је по правилу период у коме се врши обрачун испоручене електричне енергије купцима и у том смислу је одређено да је то календарски месец. Међутим, у практичној примени то је могуће код купаца код којих је обезбеђено даљинско читавање мерних уређаја, а то су купци чији су објекти прикључени на мрежу високог напона и део купаца чији су објекти прикључени на мрежу средњег напона.

Пошто је уочено да та одредба ствара нејасноћу када се ради о купцима из категорија Потрошња на ниском напону и Широка потрошња, предлаже се измена те одредбе што не доводи у питање могућност да се обрачун продате електричне енергије и наведеним категоријама купаца обавља за период од једног календарског месеца.

Предложеном изменом става 5. Тарифног система усклађује се решење садржано у допуни члана 4. Тарифног система (члан 2. ове одлуке) и утврђује начин обрачуна електричне енергије за потребе сопствене потрошње, односно потрошње у електроенергетским објектима за напајање уређаја и система за управљање, хлађење трансформатора и сл.. Према овом решењу, електрична енергија, која се испоручује за

сопствену потрошњу енергетских објеката, обрачунаваће се само применом цена по тарифним ставовима за активну енергију. То је оправдано, јер је по правилу, за потребе сопствене потрошње унутар самих објеката изведено напајање преко тзв. кућних трансформатора, преко којих се као резервно напајање повремено користи и локална дистрибутивна мрежа. Истовремено је извршено и усклађивање са постојећим правилом које се примењује у случају сопствене потрошње објеката за производњу електричне енергије.

Члан 5. Одлуке (члан 38 а Тарифног система) – анализом текста Тарифног система уочено је да нису прецизно утврђена правила за обрачун снаге за случај одређених промена у току обрачунског периода, како у случају пријаве или одјаве, односно промене купца (власника, односно носиоца права коришћења објекта), тако и у случају промена на прикључку, односно промене категорије или групе купаца. Такође, оцењено је неоправданим да се купци који се прикључују по основу одобрења за привремено прикључење на период краћи од 30 дана, снага и накнада за мерно место обрачунавају исто као и за купце који се прикључују на знатно дуже периоде. Предложеним решењем је одређено да се у оваквим случајевима снага утврђује сразмерно времену преузимања електричне енергије.

Члан 6. Одлуке (члан 42. Тарифног система) – одредбом је допуњено прелазно решење за обрачун снаге купцима из групе Домаћинство са малом месечном потрошњом активне енергије. Наиме, постојећом одредбом члана 42. Тарифног система било је одређено да се, свим купцима из групе Домаћинство, чија је одобрена снага једнака или већа од 11,04kW а највише 17,25kW, у прелазном периоду снага обрачунава за 11,04kW. За ову групу купаца снага се одређује, по правилу према одобреној снази утврђеној одобрењем за прикључење објекта купца на систем, односно према снази која одговара струји прописно уграђених аутоматских осигурача, у оквиру одобрене снаге. За објекте купаца који немају одобрену снагу (у ранијим периодима када нису издавана одобрења за прикључење у постојећем облику), она се дефинише сагласно пропису којим се уређују услови испоруке електричне енергије. Уколико је у међувремену купац захтевао уградњу аутоматских осигурача мање називне снаге од одобрене, снага се одређује на нивоу те, мање вредности.

Имајући у виду досадашњу праксу издавања одобрења за прикључење, са једне стране и реалних потреба велике већине купаца из категорије Широка потрошња са друге стране, свим купцима са трофазним прикључком чија је одобрена снага између 11,04 и 17,25 kW, а који у међувремену нису захтевали уградњу аутоматских осигурача мање називне снаге од одобрене, до краја прелазног периода за обрачун активне снаге било је утврђено 11,04 kW, што одговара аутоматским осигурачима називне струје од 16 А. На основу накнадних анализа, утврђено је да наведено решење не би одражавало реално учешће трошка снаге у укупном рачуну за продату електричну енергију купцима са најмањом потрошњом активне енергије, који су, у највећем броју случајева и социјално најугроженија категорија становништва. Због тога је предложена допуна наведене (прелазне) одредбе по којој би се свим купцима са месечном потрошњом до 350 kWh, у прелазном периоду, снага обрачунавала за 6,9 kW, што одговара аутоматским осигурачима називне струје од 10 А. Оцењено је да ће предложено решење одразити ниво снаге примерен нивоу потрошње највећег броја ових купаца, а тиме и реалније учешће снаге у укупном рачуну за продату електричну енергију. Током тог, прелазног, периода остављена је могућност купцу да сагласно својим реалним потребама, захтевом за уградњу одговарајућих аутоматских осигурача сам одреди колика му је активна снага потребна. Овим се, поред стварања организационих и техничких услова да се овим купцима обрачун снаге примери њиховим захтеваним

потребама, стварају и услови за припрему мера за заштиту социјално угрожених купаца. У ставу 2. је одређен појам месечне потрошње активне енергије који је од значаја за обрачун снаге, у случају да је обрачунски период краћи или дужи од календарског месеца.

Члан 7. Одлуке (члан 43. Тарифног система) - измена ове одредбе представља усклађивање са решењем садржаним у допуни члана 4. Тарифног система. То значи да би се електрична енергија коју енергетски субјект за пренос, односно дистрибуцију електричне енергије користи за сопствену потрошњу енергетских објеката, ако је постојеће мерење преко једнотарифних бројила, прерачунавала као двотарифно мерење сразмерно времену трајање примене ниже тарифе, све док се не угради одговарајући мерни уређај.

Члан 8. Одлуке – овом одредбом рок почетка примене тарифног система утврђује се од 1. марта 2008. године, уместо од 1. априла 2008. године, како је то садржано у постојећем тексту Тарифног система. Ова измена извршена је на предлог Министарства рударства и енергетике.

Члан 9. – одређује се дан ступања на снагу ове одлуке, с тим што је тај дан утврђен као наредни дан по објављивању одлуке. Ово из разлога што енергетским субјектима објективно остаје веома кратак рок у коме морају извршити све припремне радње за почетак примене одредаба садржаним у овим изменама, а од нарочитог је значаја и примена одредаба којима се за купце који су мали потрошачи електричне енергије дају одређене погодности при обрачунавању утрошене електричне енергије.

Београд, фебруар 2008. године